REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi a următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în flăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 142. Braşov, Lunĭ-Marţĭ 27 Iunie (10 Iulie). 1900.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Iulie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care învităm pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne; pe şése lunĭ 12 coróne; pe treĭ lunĭ 6 coróne; pe o lună 2 coróne.

Pentru România şi streinătate: pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se póte face mai uşor prin *mandate postale*.

Administraţiunea.

Intervenţiune în China.

O nouĕ fază se pregătesce în acţiunea puterilor contra Chineĭ. Japonia vré sĕ intervină serios în înţelegere cu puterile europene şi sĕ trimită cât mai curênd contingente mai însemnate de armată în China pentru întărirea trupelor internaţionale.

Mult au durat tratările dintre puterĭ cu privire la acéstă intervenţiune dorită mai cu sémă de către Anglia. Décă se grăbeau puţin cu decisiunea, ce aveau sĕ o ia, póte ar fi putut fi salvaţĭ sermanii europenĭ, carĭ au cădut pradă crudimei bestiale a Boxerilor fanaticĭ şi a miliţiei chinese aliată cu ei. Tóte se puteau face, de nu erau interesele divergente, poftele deosebite şi deci rivalităţile dintre marile puterĭ. Rusia mai ales a fost în contra planului de a se însărcina Japonia cu suprimarea revoluţiei chinese. In cele din urmă însĕ Rusia a încetat de a se mai opune unei intervenirĭ a Japoniei, a declarat însĕ, că vré sĕ aibă însa-şĭ mână liberă şi de aceea nu voesce sĕ i-se dea Japoniei un mandat. Deja guvernul japones se pregătesce a trimite vre-o 20,000 de ómenĭ la Taku şi se póte ivi necesitatea sĕ trimită şi un contingent întreit mai mare. Rusia la rêndul ei, ca celalalt vecin al Chineĭ, va trimite desigur şi ea un numĕr tot aşa de mare, décă nu mai mare de trupe. De-ocamdată tóte puterile asigură, că le zace la inimă de a nu turbura înţelegerea între ele.

Décă tóte ar merge aşa uşor cum se scriu pe hârtiă şi se declară verbal de către diplomaţĭ, atuncĭ s'ar putea face dinainte un prognostic strălucit acţiunei puterilor în China şi urmărilor ei. Dér sunt multe animosităţile şi marĭ divergenţele dintre puterĭ şi acestea pândesc în ascuns momentul, când sĕ iasă la ivélă.

Este în tot casul semnificativă atitudinea uneĭ marĭ părţĭ a pressei rusescĭ faţă cu Germania în aceste momente critice. Aceste diare în frunte cu diarul prinţului Uchtomski „Petersburskija Viedomosti“ vrea sĕ facă responsabilă pe Germania, pe împĕratul german şi pe ambasadorul Ketteler pentru tótă nenorocirea de adĭ în China. Incurcăturile de acolo, dice el, le-a provocat politica germană, anectând Kiaoceau în mod „uşuratic şi ne mai pomenit“.

De geaba se asigură, că guvernul german a întreprins toţĭ paşii sĕi în înţelegere cu guvernul rusesc, căcĭ tot pressa este, în care se oglindéză opiniunea publică ruséscă, care, se vede, nu este nicĭ decum prietinósă politicei germane în estremul Orient.

Acesta este însĕ numai un moment mai nou întrevenit, câte nu sunt însĕ, carĭ vor pune beţe în rótele acţiunii puterilor. Décă se va adeveri scirea dela Shanghai, că toţĭ ambasadorii, femeile şi copiiĭ lor şi toţĭ europenii închişĭ dimpreună cu ei în ambasada englesă au fost măcelăriţĭ, atuncĭ, dĕu, n'ar mai trebui sĕ se gândéscă mult puterile de-a întreprinde cele de lipsă pentru suprimarea rĕscólei englese.

Situaţia este fórte grea şi periculósă şi e aprópe cu neputinţă ca evenimentele din China sĕ nu influinţeze adênc şi asupra raporturilor între statele din Europa.

Desminţire peste desminţire.

„Telegraful Român“ din Sibiiu publică în numĕrul sĕu 69, ce ne-a sosit numai Vinerĭ după amiadĭ, o caracteristică desminţire în forma următóre:

„Românii în parlament“. Diarul *Egyetértés* publică dela corespondentul sĕu din Sibiiu sub titlul acesta în n-rul de 3 Iulie n. un articol, în care se spune, că Românii s'ar pregăti *sĕ ia parte* la proximele alegerĭ.

„Conducĕtoriĭ românĭ îşĭ bat capul, se dice între altele, sĕ afle punctele de atingere cu Maghiariĭ, prin carĭ sĕ stabiléscă un program, care se cadreze cu tóte manifestările vieţiĭ constituţionale ungare.

Majoritatea Românilor e pentru a întra în parlament şi a *sprijini guvernul*. Românii din Ungaria propriu disă, cer nu mai atât, ca ei singurĭ sĕ-şĭ pună candidatii. Cei din Transilvania argumentéză pentru susţinerea pasivităţii, cu escepţia generaţiei mai tinere, care doresce sĕ-şĭ validiteze drepturile civile.

O mare problemă apasă asupra Românilor ardelenĭ: décă ar abandona pasivitatea fără garantarea intereselor naţionale române, ce ar face, când le-ar fi ameninţată individualitatea naţională? Acéstă procedere se lovesce de hotărîrile conferenţelor naţionale. Totuşĭ în momentul decisător, se vor afla de aceia, carĭ vor ignora acele hotărîrĭ şi vor întra în parlament“.

Cei dela „Egy.“ pot fi asiguraţĭ, că Românii vor căuta sĕ facă numai ast-fel de paşĭ politicĭ, carĭ nu vatĕmă caracterul românesc, ci garantéză desvoltare poporului nostru cu tóte însuşirile sale etnice.

De altă parte „Magyar Szó“ atribue I. P. Sfinţitului nostru metropolit rolul de a fi convocat conferenţe politice secrete pentru abandonarea pasivităţiĭ.

Deşi diarul nostru dela întemeiarea sa până acum a rĕmas consecuent principiului, că pasivitatea ne duce la desorganisare şi desinteresare de afacerile politice ale poporului, ér activitatea în comune, congregaţiunĭ şi în parlament ne concentréză puterile şi ne póte asigura mai marĭ succese pe terenul luptelor politice şi mai multe isbânde şi ast-fel diarul nostru numai bucura s'ar puté de întrarea în parlament a 40 deputaţĭ românĭ: totuşĭ — *după informaţiunile din loc competent, suntem în posiţiunea a declara de neadevĕrată faima publicată de „Magyar Szó“ şi reprodusă şi de alte jurnale din ţéră, că adecă Românii ar fi ţinut o conferenţă politică secretă sub presidiul Exel. Sale părintelui metropolit Ioan Meţianu şi ar fi pactat cu d l ministru Szell, ca sĕ se cedeze Românilor 40 cercurĭ electorale, pentru ca sĕ abdică de pasivitate.*

*

Despre acéstă desminţire a „Telegr. Român“ au luat notiţă tóte diarele guvernamentale ungurescĭ. N'au fost mulţumiţĭ însĕ cu atâta oficioşii d-lui Szell. După-ce a venit o desminţire din partea Metropolitului Meţianu, trebuia sĕ urmeze una şi din partea ministrului-preşedinte.

„Pact cu Românii?“ Se póte óre ca ministrul-preşedinte sĕ lase a fi bănuit şi numai 48 de óre de aşa ceva? Decĭ a trebuit sĕ păşéscă la mijloc şi oficiósa „Corespondenţă de Budapesta“, spunênd, că este împuternicită din loc competent a declara, că faimele lăţite despre un *pact*, ce l'ar fi încheiat *ministru-preşedinte unguresc* cu *Metropolitul român Meţianu* séu cu alţĭ Românĭ, sunt cu totul neadevĕrate. Ministru-preşedinte n'a încheiat pact nicĭ cu Românii, nicĭ cu alţii în privinţa alegerilor şi nicĭ n'a tratat cu nimenea asupra vr'unui pact.

Acésta este desminţirea fóiei oficióse ungurescĭ.

„Apropiere maghiaro-română“.

Sub titlul acesta publică fóia guvernamentală (apponyistă) *„Budapesti Hirlap“*, în fruntea numĕrului sĕu dela 7 Iulie, un articul destul de caracteristic în împrejurările de faţă, pe care aflăm de bine a-l comunica în estras cetitorilor noştri.

La început constată, că, prin Ardeal, istoria Ungariei adese-orĭ a dat direcţiune istoriei Moldovei şi Munteniei; multe lupte au avut între sine aceste ţĕrĭ, dér şi mai multe au purtat în alianţă contra inimicului comun: Turcul şi Tătarul. Spune, că între Ungurĭ şi Românĭ n'au fost nicĭ odată inimiciţiĭ pătimaşe şi antipatiile, ce le relevă istoria, sunt numai fructul politicei vienese (!) Incât privesce viaţa, contactul social şi comerciul, dice, că a esistat tot-déuna o legătură viuă între Ardeal şi România şi ar fi fost o firéscă urmare, ca cele două state vecine sĕ propăşéscă sprijinindu-se împrumutat şi „cultura română mai inferióră şi de dată mai nouă, se priméscă cultura maghiară ca conducĕtóre“ (!) Causa pentru care n'a fost totuşĭ aşa, o caută fóia maghiară érăşĭ în politica austriacă, fiind-că acésta ar fi crescut „inimicĭ internĭ pentru naţia maghiară“, ér în urmă regatul român independent „a făcut greşala, ca în loc sĕ-şĭ fi dat tóte silinţele pentru desvoltarea materială şi intelectuală a propriului sĕu stat mic, a luat în programul lui un vis sterp: unirea Românilor din statul ungar cu România“.

Vré sĕ arate apoi, cât de „rĕu a gospodărit România“, cum şĭ-a împrăsciat capitalul în statele latine, cum s'au jertfit milióne pentru articulĭ „irredentiştĭ“ prin diarele din Francia, Belgia şi Italia. Adĭ însĕ fructele acestei politice începe sĕ se cócă; România e în mare crisă economică „din care cu greu o vor salva fraţii latinĭ“. Ungurii — dice — nu se bucură de crisa economică a României, doresc însĕ, ca ea sĕ aibă drept urmare ca politica română sĕ caute a vindeca relele interióre şi „faţă cu Ungaria sĕ nisuéscă a reînoi acel *raport pacĭnic....* care în urma vecinătăţii e avantagios pentru ambele state“. Apoi continuă aşa:

„Urmarea acestei politice — sperăm — va fi şi *apropierea între Maghiarĭ şi elementul român* din Ungaria. Apropierea acésta este tot atât de necesară în viaţa socială, ca şi *în parlament*. Multe figurĭ distinse ale societăţii ardelene avem sĕ le mulţumim *fraţilor Românĭ*. Nu este firéscă înstrĕinarea de adĭ între inteligenţa maghiară şi română. Ea nu e decât urmarea focului luptei pasionate. Dér décă luptele vor înceta, trebue sĕ înceteze şi separatismul social.

„Coloman *Szell n'ar avé un mic merit, decă ar obli calea apropierii*. Căcĭ nu este firesc nicĭ aceea, ca o parte însemnată a populaţiunei din Ungaria sĕ se retragă dela legislaţiune şi dela administraţia ţĕrii. Că acésta s'a întêmplat aşa, vina o pórtă în mare parte voluicia guvernului Tisza In primul parlament maghiar au mai fost şi Românĭ, fără program de naţionalitate Unul din actualiĭ conducĕtorĭ ai mişcării române de naţionalitate în Ardeal, a fost deputat ales la începutul anilor 70 în Sĕlagiu cu program oposiţional de drept public. Tisza l'a înlăturat de pe scenă şi s'a ales din el agitator valah. De felul acestuia mai sunt şi alţii mulţĭ.

„Parlamentul maghiar e destul de tare şi destul de unguresc, pentru-ca sĕ pótă primi în sînul sĕu pe fiă-care naţionalitate şi sĕ asculte dorinţele şi postulatele tuturor. Smintit este cel ce se teme de acésta şi umblă sĕ ascundă lumina sub obroc“.

Rĕsboiŭ în China.

Sórtea Europenilor în Peking.

Trăesc încă Europeniĭ din Peking? După scirile de Joi şi Vinerĭ — *nu!* Mulţime de telegrame, publicate mai ales de foile englese, au vestit, că în nóptea de 30 Iunie spre 1 Iulie, Pekingul a fost teatrul celui mai înfricoşat măcel. Scirile acestea spuneau, că toţĭ Europenii şi strĕiniĭ peste tot, refugiaţĭ în interiorul clădirei ambasadei englese, *au fost măcelăriţĭ* de ómeniĭ principelui *Tuan*, capetele lor au fost înşirate pe zidurile oraşului. Cel mai puţin *2—3000* de nenorociţĭ au cădut jertfă a fanatismului chinesesc. Se dice, că principele Tuan şĭ-a arătat mănia sa şi în contra indigenilor, făcênd sĕ se ucidă *4000* din ei, fiind-că au cutezat sĕ adreze o petiţiă, în care cereau, sĕ pună capĕt vĕrsărilor de sânge.

Faţă cu scirile acestea au sosit alaltăerĭ la Washington, Berlin şi Londra telegrame, în care se dice, că la 2 Iulie ambasada englesă nu era încă pustiită, ér ministrul de esterne frances *Delcassé* a primit dela consulul militar din *Canton* depeşa, că după o informaţiune a lui Li-Hung-Ciang ambasadele din Peking erau încă întregĭ la 1 Iulie. Consulul britanic din *Shanghai* a telegrafat la Londra, că un curier, care a plecat Marţĭ diminéţa din Peking, i-a adus scirea, că edificiile a două ambasade se susţineau încă atuncĭ, că Eu-

ropenii au împuşcat 2000 de soldaţi chinesi şi Boxeri şi că Europenii se pot susţinè.

Pe urma acestor; sciri a început sĕ prindă érăşi aripi speranţa, că totuşi Europenii din Peking vor puté fi salvaţi, cel puţin în parte. Nimic însĕ nu se póte sci cu siguranţă. Oficios nu s'a confirmat nimic. Décă este sĕ judecăm după o scire telegrafică din Petersburg, care spune, că ambasadorul rusesc din Peking a fost omorît, atunci pare mai probabil, că Europenii din Peking au cădut jertfă a furiei principelui Tuan.

La Tien-Cin.

De ar trăi chiar Europenii din Peking, sórtea lor este grozavă şi la salvarea lor abia se mai póte gândi cine-va adi. Acésta mai ales, că di de di pericolul se măresce la *Tien Cin* şi în împrejurime. Scim, că în Tien-Cin se află trupele internaţionale. Aceste trupe sunt în starea cea mai critică, fiind-că Chinesii curg potop spre oraş. Printre comandanţii trupelor s'a lansat planul de a evacua oraşul. Dér planul acesta pare adi imposibil de realisat. Inaintarea din Tien-Cin ar espune trupele la o sigură nimicire. Se afirmă, că 3000 de Ruşi au încercat totuşi sĕ părăséscă Tien-Cin-ul, ca sĕ mérgă spre Peking. De 24 de dile însĕ nu se mai scie nimic despre ei şi sĕ crede că cei 30,000 de Chinesi, cari în drum spre Tien-Cin au ajuns la Lofa, i-au atacat şi i-au nimicit. Scirea despre sórtea acestor Ruşi o aduce „Daily Express“ din Londra; ea însĕ e combătută dela Petersburg, unde nu se scie nimic despre aşa ceva.

Despre critica situaţiă dela Tien-Cin agenţia „Reuter“ publică un raport cu data de 29 Iunie în care se dice între altele:

Chinesii tractéză în mod înfiorător cu răniţii, ér cadavrele lor le mutiléză şi sfâşie în mod barbar. Generalul *Jungfusiang* merge cu 10.000 spre Peking. Numĕrul trupelor din jurul capitalei este de 50.000 Femeile şi copiii vor fi transportaţi din Tien-Cin la Taku îndată ce se va puté. Chinesii căduţi la Tien-Cin zac cu miile neînmormêntaţi. Intre Tien-Cin şi Taku nenumĕrate cadavre plutesc pe suprafaţa rîului. Strĕinii de aici spun, că ei au sĕ-şi mulţămescă viaţa numai Ruşilor, fără de al căror ajutor de sigur s'ar fi prăpădit în 20 Iunie.

Acţiunea puterilor.

Germania. Din Berlin se telegraféză, că din vorbirea împĕratului *Wilhelm*, ţinută în Wilhelmshafen, s'a omis un pasagiŭ După notiţele stenografice, împĕratul a mai dis: *„Sperez, că voiŭ restabili pacea cu sabia şi că îmi voiŭ resbuna cum n'a mai vĕdut lumea“*.

Impĕratul a dat ordin sĕ se mobiliseze divizia de torpilori. Impĕratul a sosit alaltăeri în *Kiel.* El va însoţi escadra germană până la Elba.

Anglia. Din Londra se telegraféză, că guvernul vré sĕ trimită 37.000 soldaţi în China. Trupele vor fi luate parte din Anglia, parte din India.

Francia. In şedinţa de Sâmbătă a camerei din Paris, ministru de esterne *Delcassé* a declarat, că Japonia şi-a esprimat firma decisiune de a procede în înţelegere cu puterile şi de a nu face nimic fără de ele. Francia a rĕspuns, că vede bucuros cooperarea Japoniei. In ce privesce rĕsboiul Delcassé dise: cui sĕ declarăm rĕsboiŭ? El arată asupra pericolelor, ce ar urma declarării unui rĕsboiu pentru creştinii din China. Francia n'are causă de a lua în privinţa acésta iniţiativa. După-ce accentuéză înţelegerea dintre puteri, *Delcassé* spune, că Francia va trimite de-ocamdată 3000 soldaţi.

Rolul Japoniei. „Pol. Corr.“ din Viena primesce din Tokio scirea, că îndată după confirmarea scirei despre omorîrea ambasadorului german, guvernul japones s'a decis sĕ trimită nouĕ trupe în China. — După un raport al agenţiei „Wolff“ din Berlin, guvernul japones a cerut opinia guvernului rusesc şi german. Cel dintâiŭ i-a rĕspuns deja în 27 Iunie dicênd, că dă Japoniei libertate de acţiune, întru cât ea va merge *în înţelegere necondiţionată* cu puterile. Guvernul german a rĕspuns, că lucrul principal este *susţinerea înţelegerei* dintre puteri. Privitor la *intervenţiune* cercurile din Berlin sunt de părere, că nu póte fi vorba de un *mandat*, ce i-s'ar da Japoniei, mandat, la care s'ar fi opus Rusia.

Rusia. Intr'aceea merită sĕ relevăm, că cercurile militare rusesci îşi dau silinţa a îndupleca pe Ţar sĕ rĕmână încă cât-va timp în reservă, până când adecă celelalte puteri europene îşi vor fi epuisat deplin forţele. După acésta Rusia sĕ intervină cu colosala ei armată din Mandsuria şi sĕ ia partea leului.

Statele-Unite. Precum Francia a declarat la rêndul sĕu prin rostul ministrului de esterne, că n'are nici o plăcere de-a declara rĕsboiŭ Chinei, tocmai aşa face şi guvernul Statelor-Unite. El dice, că a trimis trupe în China numai pentru a-şi apĕra supuşii, ér décă liniştea se va restabili, şi-le va retragă.

Generositatea împĕratului Wilhelm.

Impĕratul *Wilhelm* a adresat o telegramă şefului escadrei germane, guvernorului din Kiaociau, guvernorului din Santung şi vice-regilor din Nanking şi Wuciang, în care le face cunoscut, că se obligă a da câte un premiu de *1000 tael* (aproximativ 7000 coróne) pentru fiă-care German séu strĕin din Peking, care va fi predat mort séu viu la autorităţile germane séu strĕine.

Rĕscóla se estinde.

Intr'aceea rĕscóla se estinde în China Boxerii din Hankau încă au prins armele, au nimicit calea ferată Peking-Hankau şi au dat foc tuturor staţiunilor.

Principele *Tuan* a dat porunci tuturor vice-regilor din provinciile sudice, sĕ adune flota chinesă şi se atace corăbiile strĕine din Shanghai. Alte corăbii chinese au plecat departe pe mare, ca sĕ reţină şi eventual sĕ prindă vasele de rĕsboiŭ europene.

Amiralii din Taku descriu situaţia în colori fórte posomorîte şi dic, că Chinesii se pregătesc a recuceri forturile de-acolo şi a preface în cenuşă Tien-Cin-ul.

Conferenţă politică-preoţéscă.

Intre „Scirile dilei“ din Nrii 121 şi 122 ai fóiei nóstre am înregistrat faima despre o conferenţă, ce a ţinut'o la Bikszad deputatul şi abatele I. Molnar, cunoscutul conducĕtor al partidei poporale maghiare cu preoţii români din părţile acelea, precum şi declaraţia, ce a făcut'o d-l Molnar în „Alkotmány“ privitor la acésta conferenţă şi la cele afirmate de „Magyar Szó“ în legătură cu ea.

Organul lui Banffy susţinuse între altele, că preotul Constantin Lucaciu din Jojib, care a luat parte la conferenţă, ar fi primit sĕ fiă „candidat de deputat cu program naţionalist“, însĕ cu colorit de membru al partidei poporale şi că Molnar i-a promis tot sprijinul.

Molnar a recunoscut, că a ţinut conferenţă la mănăstirea din Bikszad în 29 Maiŭ, dér că la acésta conferenţă n'au fost învitaţi numai preoţii români uniţi, ci şi preoţii romano-catolici şi că de vre-un pact cu preoţii români nu s'a tratat.

Noi în faţa acestor faime şi afirmări am dis, că este de datoria preoţilor din amintitul cerc electoral (al Megieşului) sĕ lămuréscă publicul român, ca sĕ scie, care-i adevĕrul?

D-l Constantin *Lucaciu* ni-a trimis dilele aceste o întîmpinare din Jojib, în care, după ce amintesce casul, ne dă următórea lămurire:

Etă, care e adevĕrul.

Prelatul Molnar şi zelosul membru al partidului poporal, avênd — după cum ni-a spus — afaceri în părţile Sătmarului, a socotit a fi de bine sĕ vină în atingere cu acea ocasiune şi cu preoţii cercului alegĕtor al Megieşului, sĕ sondeze, sĕ rescie, că ce ţinută 'şi vor lua cu ocasiunea viitórelor alegeri dietale preoţii şi alegĕtorii români în covêrşitóre maioritate în acest cerc alegĕtor.

In pripă apoi a şi învitat pe toţi preoţii acestui cerc, dér nu şi toţi au primit la vreme învitarea şi aşa nici n'au fost în stare cu toţii a rĕspunde într'o formă ori alta numitului prelat, făcênd aşa destul urbanităţii impuse de resónele sociale.

Eu unul, pe basa convenţiunei sociali, m'am presentat cu scepul, ca sĕ espun şi se dovedesc ţinuta inteligenţei române peste tot şi în special a acestui cerc de alegere, care ţinută păn' acum stă pe basa hotărîrilor conferinţelor naţionale depuse în programul partidului nostru naţional.

Fiind toţi cei de faţă la acea conferenţă de acord cu espunerile mele, după espunerile marcante şi ale P. O. D. Atanasiu Demian, parochul Negreştilor, Ilustrul prelat, mulţămind pentru informaţiunile categorice, s'a depărtat, fără sĕ se fi luat ori-ce angajament dintr'o parte séu alta.

In fine d-l C. Lucaciu declară tóte cele espuse în „Magyar Szó“ de scorni turi şi falsităţi tendenţióse, şi-şi esprimă regretul, că noi am dat loc faimelor din acest isvor.

Am vré sĕ scim, de ce e de regretat, că noi am luat notiţă din „Magyar Szó“ de conferenţa d-vóstră dela Bicsad? Nu este mai mult de regretat óre, că preoţii români din cercul Megieşului ţin conferenţe cu abatele Molnar şi cu preoţii romano-catolici în afaceri electorale şi că astfel de lucruri noi trebue sĕ le aflăm mai întâiŭ din organul rabulist al lui Banffy?

Noi scim sĕ distingem. De aceea esageraţiunile obicinuite ale foiei banffyste nu ne pot conturba judecata clară asupra celor ce se petrec.

Aşa şi în casul de faţă n'am stat nici un moment la îndoială, ce sĕ privim de esagerare şi ce nu, ci am voit sĕ fim lămuriţi asupra consfătuirilor abatelui Molnar cu preoţii români. Nu ne-am temut noi nici un moment, că abatele Molnar va încheia alianţă cu preoţii români din cercul Megieşului pe basa programului nostru naţional. Dér ce caută Lucaciu şi soţi la conferenţa conchemată de amintitul abate? De s'ar fi tractat de vre o „Congruă“, sĕu de vre-o pretinsă „causă comună“ catolică, am fi dis, că aşa-i acum moda, ca preoţii români uniţi sĕ ţină conferenţe cu cei romano-catolici. Dér în afaceri electorale şi politice, ce înţeles pot avé astfel de conventicule, şi în deosebi, ce înţeles póte avé ca preoţii români sĕ se pună în atingere şi în înţelegere cu conducĕtorul unui partid politic, adversar partidului naţional român?

D-l C. Lucaciu nu ne dă nici o lămurire satisfăcĕtóre despre motivul, ce l'a îndemnat dimpreună cu soţii sĕi a urma învitării din cestiune, căci „urbanitatea impusă de resónele sociale“ şi „convenţiunea socială“, nu póte motiva nici-decum pasul acesta. Numai despre un lucru suntem în clar: abatele Molnar a vrut sĕ scie, décă partida poporală póte conta la viitórele alegeri sĕ fiă sprijinită de alegĕtorii români din cercul Megieşului? Cu alte cuvinte, el a voit sĕ-i câştige pentru partida sa.

Stând lucrul astfel, a fost cu totul superfluŭ, ca d. C. Lucaciu sĕ mai espună şi sĕ dovedéscă amintitului prelat „ţinuta de *până acuma* a inteligenţei române peste tot şi în special a celei din cercul Megieşului“. Despre ce s'a vorbit anume în acea conferenţă, nu ne spune. Ne spune numai, că nu s'a luat nici un angajament dintr'o parte séu alta. Numai atâta ar mai fi trebuit. Nu cumva Megieşenii sunt de părere, că acum, după-ce forţa brutală a împedecat funcţionarea partidului român, ei ar avé mână liberă sĕ decidă de capul lor asupra viitórei atitudine politice a poporului?

Românii în Sêrbia.

In lucrarea sa despre Românii din Sêrbia, prof. Dr. G. Weigand constată, că décă facem abstracţiă de oraşe, aprópe întréga vale de jos a Dunării e românéscă, pe ambele maluri, pe când politicesce aparţine Ungariei, Serbiei şi României. Primul sat românesc pe malul stâng al Dunării e Ofcea, aşedat în faţa Belgradului. Urméză apoi o poporaţiune mixtă, compusă din Sêrbi, Nemţi, Români şi Maghiari, dér nu mai pe un scurt teritoriu, dela Panciova până la Buziaş, dér de aici în jos pe Dunăre întregul mal stâng al Dunării, cu esceptiunea puţinelor sate sêrbesci şi a oraşelor, cari chiar în România au o poporaţiune mixtă, e curat românesc. Pe malul drept al Dunării elementul românesc începe ceva şi mai la vale, adecă imediat după întrarea rîului în Casanul admirabil de frumos, la Dobra, în Serbia. Elementul românesc în Serbia ţine în stăpânire nu numai malul Dunării, ci a strĕbătut adênc şi în interiorul ţĕrii, aşa că întregul colţ nord-vestic al Serbiei, cu esceptiunea insulei limbistice a Negotinului, e românesc. Numai funcţionarii, învĕţătorii şi preoţii sunt Sêrbi.

Numĕrul total al Românilor din Serbia este cel puţin de 150.000. Guvernul sêrbesc face mari opintiri pentru a serbisa pe Români; resultatele obţinute sunt însĕ fórte mici. De preoţi se trimit numai Sêrbi, séu ómeni cu sentimente sêrbesci, cari fac slujba întrégă, în limba sêrbéscă. Dér ţĕranul nu se duce la biserică şi ast-fel propaganda prin biserică devine ilusorie. Ceva mai mult se face prin şcólă, cel puţin în comunele mai mari agronomice. Mai mult efect are limba oficială sêrbéscă în localităţile în cari se află un aparat mai mare administrativ. Aici se póte dice, că cei mai mulţi Români posed limba sêrbă, dér şi întors: Sêrbii sciu şi ei romănesce. O împuţinare simţitóre a Românilor s'a mai putut întêmpla numai în părţile din Vest şi din Sud-Vest, adecă în districtul Pozarevaţ, dér în celelalte părţi de ţéră sêrbisirea Românilor merge anevoios.

SCIRILE DILEI.

— 26 Iunie v.

Esposiţiă şcolară. Astădi s'a deschis esposiţia şcolară arangiată din incidentul aniversărei de 50 de ani a gimnasiului român din Braşov. Esposiţia e mult mai succésă şi mai bogată, de cum ne-am aşteptat. Vre-o patru sale spaţióse din etagiul gimnasiului sunt încărcate cu numĕróse obiecte din diferitele sfere ale sciinţei. Intr'una din sale, care aparţine museului, e admirabil de bine representată *ronitologia,* fiind aşedate pe un şir de poliţe aflătóre într'un mare dulap de sticlă, transparent pe de tóte părţile, sute de paseri, cari de cari mai deosebite. Bine este representată şi *mineralogia* prin o frumósă colecţiune de minerale, între cari bate la ochi o colecţiune de minerale, ce conţin aur, argint şi plumb şi a fost dăruită museului gimnasiului de regretaţii Ioana Bădilă născ. Moldovan şi soţul sĕu Ioan Bădilă. Din ale *botinacci* am vĕdut o colecţiune a plantelor cu florării şi herbării ca la 1000 de specii.

La altă parte se vĕd mulţime de grupe din biologia insectelor cu arborii, florile şi fructele, în cari trăesc şi din cari se nutresc. Se póte vedé şi o colecţiune de insecte din tótă lumea, ce a fost dăruită de d-l Iorgu M. Zănescu. In alt loc se pot vedé interesante antichităţi din domeniul archiologiei, geografiei, numismaticei. Apoi o interesantă colecţiă de reptile din Guinea olandesă, ce a fost dăruită de d-l Dr. St. Ciurcu etc. Fórte frumóse sunt şi desemnurile elevilor din diferitele classe, espuse în numĕr mare. Din mulţimea obiectelor am înşirat aci numai pe scurt câte-va. Sunt încă multe altele, cari merită a fi visitate de public. De aceea atragem atenţiunea Românilor din loc asupra acestei interesante esposiţiuni, care numai mâne se mai póte vedé.

Curtea română la Sinaia. Sâmbătă diminéţa Maj. Lor Regele, Regina şi Principii moştenitori, însoţiţi de micul principe Carol şi de micele princese Elisabeta şi Maria, au plecat la Sinaia, unde curtea şi-a strămutat residenţa peste vară. Damele de onóre ale Reginei şi ale princesei Maria, ca şi d-l G. Filipescu, marele mareşal al curţii, d-l general Varthiadi, şeful casei militare a Regelui, d-nii majori Gratzowski, Demetrescu, adjutanţi, şi D'all Orso secretarul Reginei, au plecat asemenea cu trenul regal.

D-l Dr. At. M. Marienescu în pensiune. „Familia“ aduce scirea, că d-l Dr. At. M. *Marienescu,* jude la tabla re-

gescă din Oradea-mare, membru al Academiei Române, a fost pensionat la 1 Iulie, după un serviciu îndelungat pe terenul justiţiei. D-l Marienescu se va strămuta la Sibiiu şi se va ocupa pe viitor numai cu literatura.

Concert român în Orăştiă. Cunoscutele artiste române, d-rele *Valeria Pop*, absolventă a conservatorului din Pesta şi *Adelina Piso*, absolventă a conservatorului din Viena, cu concursul d-lui *G. Şorban*, elev al conservatorului din Viena, vor da poimâne, Mercurĭ, în 11 Iulie n. c. un concert în Orăştiă. Amĕnunte a se vedé la invitarea, ce-o publicăm mai jos.

Scire alarmantă, neesactă. „N. Fr. Presse“ a adus scirea, că ciuma a isbucnit la Silistra, în Bulgaria, şi că serviciul sanitar superior român ar fi luat în consecenţă mĕsurĭ de precauţiune. E cu totul neesact, că la Silistra s'a produs un cas de ciumă.

Scire musicală. „*România Musicală*“ din Bucurescĭ scrie, că la concertele Conservatorului din *Lipsca* s'a pus în repetiţiă o *Suită* pentru orchestră (*Aubade, Aven, Gaudriole* şi *Danse enfantine*) compuse de tînĕrul *Andreiŭ Borgovan*, fiul d-lui prof. Borgovan din Bucurescĭ, unde tînĕrul artist a urmat cursurile măiestrului Stefănescu. Composiţia cea mai nouă a tînĕrului debutant se caracteriséză printr'o *vigóre românéscă, prin delicateţă francesă şi prin logică nemţéscă*“... Tênĕrulul dirigent Andreiŭ, fetele colege îi surîd, orchestra îl înconjóră şi felicită, dela un colţ al salei doi profesorĭ zîmbesc compositorului“...

„Infamiă vienesă“. Aşa strigă şoviniştii dela pressa jidano-maghiară. Ce s'a întâmplat adecă? Consiliul comunal din Viena şi-a esprimat într'una din şedinţele trecute dorinţa, ca pe tóte scrisorile, ce le trimit Vienesii la Budapesta, se scrie *Ofen-Pest*, ér nu *Budapest*. Atâta a trebuit, pentru ca gazetele maghiare sĕ gratifice representanţa comunală a Vienei cu cele mai ştraşnice înjurăturĭ.

Croitor „patriotic“. De marĭ laude îl fac părtaş şovinistele din Pesta pe croitorul Nicolae Moldovan din Clujiŭ, pentru-că a scris unui fabricant de postavurĭ din Brünn, sĕ nu mai corespondeze cu el în limba germană, ci în limba maghiară, că de unde nu rupe orĭ-ce legăturĭ cu fabrica. — Ce puţin „curagiŭ“ îi trebue cuiva, ca sĕ-şĭ câştige în ţéra acésta titlul de „patriot!“ Ce mai sci, déc'ă nu vom ceti adĭ mâne, că croitorul din vorbă a fost premiat de Wlassics pentru „merite“.

La concertul de Joi, ce-l va da Reuniunea nóstră de cântărĭ Joi séra, preţurile de întrare sunt acestea: *Balcon 1 fl. 50 cr.* fotel 1 fl. 25, parquet I. 1 fl., parquet II. 80 cr. Loc pe galeriă 60 cr., entrée 50 cr.

Numirĭ la Consistoriul din Arad. Cetim în fóia bisericéscă din Arad: D-l Adrian P. Deseanu a fost ales referent-ajutător în resortul senatului epitropesc; d-l Virgil Mihulin a fost numit archivar; d-l Aurel C. Chelnicean, mai 'nainte funcţionar de bancă în Bucurescĭ, a fost numit adjunct-contabil la administraţiunea cassei consistoriale din Arad.

Ministru Daranyi pentru maghiarisare. Ministrul de agricultură a trimis 1000 de volumurĭ din colecţiunea de cărţĭ a ministeriului la adresa „Kulturegylet“-ului din Ungaria nordică, cu scop „*de-a promova maghiarisarea comunelor slovace*“, cum spun foile unguresci. Nu cum-va se va lăuda cu fapta acésta „generósă“ ministrul, care se află acum în Paris?

Pentru limba rusescă. Contele Henric *Coudenhove*, unul din cei mai distinşĭ membri ai aristocraţiei boeme, a publicat de curênd o broşură, în care pledéză pentru introducerea limbei rusescĭ ca studiu obligator în şcólele din monarchia austro-ungară, drept mijloc pentru „resolvarea conflictelor dintre naţionalităţĭ“. Contele Coudenhove dice, că isvorul tuturor relelor, ce bântue adĭ monarchia, este, că „cele trei naţionalităţĭ marĭ“ (Slavii, Germanii şi Maghiarii) nu se înţeleg una pe alta, ba se urăsc cu mult mai tare, decât sĕ înveţe una limba celeilalte. Trebue dér sĕ se alégă o limbă *indiferentă*, în care naţionalităţile se comunice reciproc. Asta ar fi *limba rusescă*. Contele *Coudenhove* nu aşteptă dela învĕţarea în mod obligător a limbei rusescĭ numai „pacea naţională“, ci şi „căderea panslavismului“, şi dice: „Décă Slavii ar fi egal îndreptăţiţĭ în privinţa limbei cu Germanii şi Maghiarii, propaganda slavă ar cădé cu ruşine. Asta s'ar puté ajunge prin învĕţarea obligătóre a limbei rusescĭ. Şi tocmai pentru acéstă *limba rusescă* ar trebui introdusă în monarchia întrégă: în *Austria, Boemia* şi *Ungaria*“.

Esposiţia industrială din „Podul bătuşilor“ va mai fi deschisă numai mâne, Marţĭ.

Mijloc contra filoxerei. Din Francia vine scirea, că un proprietar de vii din departamentul Pyreneilor înalţĭ a aflat un mijloc bun pentru a puté omorî cu succes filoxera. Acest mijloc, fórte simplu, este funinginea de urlóie. Acest mijloc, dice inventatorul, trebue folosit iérna, căcĭ apoi când se topesce zăpada, apa face sĕ străbată funinginea până la rădĕcinile cele mai subţirĭ ale viţei de vie, unde se ţine filoxera. Se scie deja, că funinginea este un mijloc bun pentru a stîrpi insectele. După mai mulţĭ anĭ de probă, dice viniculturul frances, s'a convins, că iérna e de ajuns a-se pune la fiă-care rădĕcină de vie câte un litru şi jumĕtate de funingine, ca sĕ-şĭ aibă efectul sĕu şi viţa sĕ scape de filoxeră.

Crescerea oficerilor în armată.

Pentru orientarea celor ce se interesézǎ de cariera militară, ni-se trimit spre publicare următórele informaţiunĭ: Cu ocasiunea desbaterilor din delegaţiunea ultimă, s'a constatat, că fórte multe locurĭ dela ambele academii militare sunt góle şi că ar puté fi primiţĭ mai mulţĭ elevi. Causa acestei apariţiunĭ se atribue împrejurărei, că tinerii aspiranţĭ de oficerĭ îşĭ ajung mai iute scopul prin şcólele de cadeţĭ, ajungênd mai iute la rang de oficer. Astfel când absolvenţii unei şcóle reale militare inferióre, séu ai unei şcóle medii civile, fiind primiţĭ într'o şcólă de cadeţĭ, ajung după 5 anĭ şi 2 lunĭ oficerĭ, pe atuncĭ absolvenţiĭ unei şcóle militare, reale, superióre, séu ai unei şcóle medii civile, ajungênd la academiă, ajung sub-locotenenţĭ numai în timp de 6 anĭ, adecă cu 10 lunĭ mai târdiu, decât absolvenţii şcólelor de cadeţĭ.

Considerând, că tinerii mai aleşĭ ajung în şcóla militară reală superióră după absolvarea şcólei reale inferióre şi de-acolo ajung la academiă, pe când elevii mai puţin sîrguincioşĭ, aşa dicênd din pedépsă, din şcólele militare reale inferióre se împart în şcólele de cadeţĭ — nu este just şi echitabil, ca cei cu cualificaţiune mai puţină s'ajungă în rang înaintea celor dela academiă. De aceea ministrul de rĕsboiŭ a dispus, ca absolvenţii de academiă sĕ priméscă rangul înaintea foştilor lor conşcolarĭ dela şcólele de cadeţĭ. Incirea acésta se va pune în praxă pentru prima-óră în Noemvrie a. c. cu ocasiunea avansărilor. Astfel absolvenţii de academiă, pe lângă aceea, că îşĭ însuşesc un studiu mai aprofundat, nu vor fi mai mult preteraţĭ de foştii lor conşcolarĭ din şcólele de cadeţĭ.

Ministrul de rĕsboiŭ a mai dispus, ca elevii din şcólele de cadeţĭ, carĭ absolvéză 3 clase cu un succes eminent şi posed, pe lângă asta, şi cualificaţiunea recerută, sĕ pótă întra în viitor în anul prim al academiei militare. Causa acestei reforme este împrejurarea, că planul de învĕţămênt cel nou introdus în anul curent în şcólele de cadeţĭ, este în tóte în consonanţă cu planul de învĕţămênt din primele trei clase ale şcólelor reale militare, cât şi civile.

In urma acestei inovaţiunĭ şi tinerii mai talentaţĭ şi bine cualificaţĭ, carĭ n'au mijlóce de a întra în şcóla reală militară superióră séu de a absolva şcóle medii, pot întra fără scrupul în şcóla de cadeţĭ; căcĭ pe lângă o purtare corectă şi succes bun în studii, pot deveni elevĭ în academiile militare şi cu absolvarea acésta pot ajunge la rangurile cele mai înalte în armata comună. Tinerii noştri se fac însĕ atenţĭ, ca sĕ se nisuiéscă a studia câţĭ-va anĭ în şcólele săsescĭ, însuşindu-şĭ astfel limba germană perfect, căcĭ numai în casul acesta pot avé speranţă de a puté înainta neîmpedecaţĭ prin clasele şcólelor militare. — „*Mars*“.

Ministrul Hegedüs la Făgăraş.

Făgăraş, 6 Iulie n. 1900.

Joi séra, 5 Iulie n., a sosit la Făgăraş ministrul ung. Hegedüs. El a venit aicĭ în calitate de nou ales prim-curator al bisericei reformate din loc, având a fi introdus în acest oficiu al sĕu.

In drumul dela Braşov spre Făgăraş fù întêmpinat la Cuciulata, prima comună din comitatul Făgăraş, de fişpanul comitatului. In Făgăraş, la prima pórtă de triumf, (în faţa primăriei) l'a salutat primarul oraşului, la a doua, ce se afla în piaţă, cu scurte cuvinte l'a salutat comerciantul Novak.

In diua a doua diminéţa a primit ministrul deputaţiunile clerului şi autorităţile. Aci se ivi un caracteristic incident. Faimosul fişpan Bausznern a voit adecă şi de astă-dată sĕ profite de ocasiune pentru a-şĭ arăta „patriotismul“ printr'o *cutezată batjocură la adresa Românilor*. El împreună cu ómenii sĕi făurise o programă, după care deputaţiunea clerului român gr. or. avea sĕ urmeze *abia la locul al 5-lea*, adecă *după reformaţĭ şi după luteranĭ* (Te mirĭ, că nu i-a pus şi după Jidanĭ! — Red.) D-l protopresbiter Dan a protestat şi a declarat, că în o asemenea ordine deputaţiunea clerului român gr. or. nu se va presenta. Protestul a şi avut efect, căcĭ deputaţiunea s'a presentat şi de astă-dată în locul al trei-lea.

La 9 óre a urmat în biserica reformată actul instalărei ministrului Hegedüs ca prim-curator. La vorbirile, ce i-s'au adresat cu ocasiunea acésta din partea preotului al doilea Balla şi a inspectorului şcolar Varo, ministrul a rĕspuns dicĕnd între altele:

„Sciu greutatea funcţiunei, ce mi-aţĭ încredinţat, dér o primesc şi promit, că voiŭ lucra din tótă puterile pentru bunăstarea şi înaintarea bisericei mele. Voiŭ lucra, pentru-că aceea ce lucră cine-va bine pentru biserică este lucrat bine pentru tot-déuna şi este stabil şi neperitor. Tóte celelalte sunt trecĕtóre. Trec timpurile, trec şi se schimbă ómenii şi ce au clădit şi făcut unii, strică alţii. La biserică însĕ nu este aşa, căcĭ ce se face, se face pentru tóte timpurile spre întărirea credinţei şi fericirea credincioşilor.

„A fost, — dise mai departe ministrul, — o greşélă, că s'a scos biblia din archiva bisericei şi s'a dat spre liberă folosire în mâna masselor, căcĭ nu toţĭ o pricep şi fórte mulţĭ cetesc din biblia aceea, ce nu e acolo, o esplică rĕu şi sunt duşĭ în mare rĕtăcire. Este decĭ datoria preoţimei, ca ea, ca factorul chemat, sĕ esplice poporului biblia şi învĕţăturile evangelice după adevĕratul lor înţeles.

„Trebue sĕ recunóscem, că învĕţăturile şi esplicările până acuma s'au dat cu deosebire spre pregătirea creştinului numai pentru viéţa viitóre, din altă lume. Ce s'a negles trebue îndreptat. Trebue pregătit omul „*în prima liniă pentru viéţa din lumea acésta*“, căcĭ de nu se pregătesce astfel, apoi adĭ nu mai póte fi pregătit nicĭ pentru viéţa viitóre, ci rĕmâne perdut pentru aci şi pentru dincolo.

„*Este datoria credincioşilor reformaţĭ sĕ-şĭ apere legea lor cu tăriă şi neînfricoşĭ, căcĭ întărind credinţa, promovéză sciinţa şi cultura naţională* şi fac servicii patriei şi cu deosebire aici la Făgăraş, unde prin cultivarea şi învĕţătura credinţei *în limba maghiară* fac şi marĭ servicii culturale naţionale fără de a jigni (óre?) dreptul şi starea celorlalte confesiunĭ.

„Sĕ nu se sparie credincioşii pentru micĭ greutăţĭ, ce s'ar ivi, căcĭ tóte pot fi învinse numai sĕ fiă statornicĭ şi energicĭ în lucrările lor. Lucrăm între cadrele legei şi pentru întărirea credincioşilor în învĕţăturile evangeliei.

„Şi adĭ a lucra şi lupta pentru credinţă nu este numai datoria preoţimei, ci este şi a tuturor celorlalţĭ funcţionarĭ şi organe bisericescĭ, ba chiar şi a *tuturor credincioşilor*. Aceste funcţiunĭ adĭ nu mai sunt numai funcţiunĭ de onóre, ci sunt adevĕrate şi seriόse datorinţe, carĭ trebue împlinite cu acurateţă. Adĭ *întreg clerul şi poporul* formézǎ „Ecclesia militans“, având îndatorirĭ sĕ lucre pentru biserica sa.

„Implinirea acestor îndatorirĭ însĕ sĕ nu se manifesteze numai prin dorinţe platonice, ci trebue se se realiseze prin fapte împlinite“...

Aşa a vorbit ministrul Hegedüs. Din cele dise de el am puté şi noi sĕ ne însemnăm sfatul, „de-a ţiné strîns la legea şi la desvoltarea nóstră culturală, sĕ lucrăm din rĕsputerĭ pentru biserica şi cultura nóstră naţională. N'are sĕ ne fiă frică de nicĭ o greutate, căcĭ cu statornicia şi energiă se pot învinge tóte greutăţile.

Pe la 1 óră d. a. ministrul a plecat din Făgăraş. Dintre Românĭ, pe cât am aflat, înafară de representanţii bisericelor, nimenĭ n'a luat parte la banchet, afară de deputatul N. Şerban. Tot aşa numai Şerban a luat parte şi la primirea óspelui.

I.

Avis.

Spre a ne puté orienta cu privire la încuartirarea óspeţilor şi acuirarea trăsurilor de lipsă, precum şi pentru orientarea otelierului însărcinat cu servirea banchetului, rugăm pe toţĭ cei-ce vor participa la *adunarea Societăţii pentru fondul de teatru român*, ce se va ţiné în dilele 22 şi 23 Iulie a. c., sĕ binevoiéscă a se anunţa la adresa subscrisului, Dr. Laurenţiu Pop advocat în Abrud, cel mult până în 15 l. c., anunţându-ne tot-odată, décă doresc a lua parte şi la banchet.

Este în interesul onor. óspeţĭ, de a se anunţa la timp, ca sĕ nu fiă espuşĭ neplăcerei de a nu afla trăsurĭ la îndemână şi sĕ nu întimpine greutăţĭ la încuartirare şi la participarea la banchet.

Abrud, 6 Iulie 1900.

Cu tótă stima:

Dr. Laurenţiu Pop, pres. com. de încuartirare. *Petru Macaveiŭ*, secret. com. de încuartirare.

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

Invitare la concertul, ce se va da Miercurĭ, la 11 Iulie st. n. 1900 în sala hotelului „Transilvania“ din loc (Orăştie) de către d-şóra *Valeria Pop* cântăréţă abs. a conservatorului din Peşta, şi d-şóra *Adelina Piso*, violinistă, abs. a conservatorului din Viena, cu concursul d-lui *G. Şorban*, pianist, elev al conservatorului din Viena.

Inceputul la $8^1/_2$ óre séra. Preţurile de întrare: O loge 10 cor. Locul I. 2 cor. 40 banĭ, al II-lea 1 cor. 80 b., al III-lea 1 cor. 40 b., galeria 1 cor. 20 b., parterre 1 cor. Bilete de întrare se capĕtă înainte de concert în prăvălia d-lui S. Corvin jun. şi séra la cassă. După concert urméză petrecere cu joc.

*

Inteligenţa română din Ciachi-Gârbău şi jur invită la petrecerea de vară, ce se va arangia la 29 Iulie n. c. în grădina şcólei conf. gr. cat. din Ciachi-Gârbău. Silvia Ilyeşiŭ, Victor Ilyeşiŭ, ca patroni. Comitetul arangiator: Ioan Haţiegan president, Paul Roşca, v.-president I., Vas. Pop v.-president II., Iovian Andreiŭ secretar I., Aurel Mezei secretar II., Ioan Şandor cassar. Membri: I. Domsia Andreiŭ, I. Deac, I. Deleu, Dr. Lad. Gyurkó, Vas. Mureşian, Nic. Popoviciŭ, Victor Varga, Ilie Şerban, Dem. Suciŭ, Dr. Sim. Tamaşiu, Tit Trifu. Intrarea: de persónă 2 cor., de familiă 4 cor. Venitul e destinat în folosul nou-edificândei bisericĭ gr. cat. locale. Inceputul la 6 óre p. m.

On. familii sunt rugate a se îngriji de viptuale, ér de beutură pe lângă preţurĭ moderate se va îngriji comitetul. La cas de timp nefavorabil este îngrijit de scut sigur. Ofertele şi suprasolvirile marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor chita pe cale diaristică. Pentru cei ce călĕtoresc cu calea ferată, gara ultimă e Szurduk, unde trenul sosesce la 12 óre a. m.

ULTIME SCIRI.

Viena, 9 Iunie. *Toţĭ supuşii austro-ungarĭ* din Peking, cam 60 persóne, *au fost omorîţĭ*.

Berlin, 9 Iulie. Din Tien-Cin anunţă biroul Wolff“, că *Chinesii au reînceput bombardarea stabilimentelor streine*.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Prognosa timpului.

(După călindarul căpit. Spăriosu.)

Săptămâna din 1—7 Iulie: ploios în 3 și 4.

Săptămâna din 8—14 Iulie: ploios în 10, 11 și 12.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.60
Renta de corone ung. 4%	91.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.75
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	99.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.50
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.55
Renta de hârtie austr.	97.20
Renta de aur austr.	116.—
Losurĭ din 1860.	134.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.30
Acții de-ale Băncei ung. de credit	712.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	680.—
Napoleondorĭ	19.29
Mărcĭ imperiale	118.60
London vista	242.30
Paris vista	96.45
Rente de corone austr. 4%	97.25
Note italiene	90.85

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 6 Iulie 1900.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L	Grâul cel mai frumos	11	60
„	Grâu mijlociu	11	40
„	Grâu mai slab	11	—
„	Grâu amestecat	9	20
„	Secară frumósă	7	20
„	Sĕcară mijlociă	6	80
„	Orz frumos	7	20
„	Orz mijlociu	6	80
„	Ovĕs frumos	5	40
„	Ovĕs mijlociu	5	—
„	Cucuruz	9	20
„	Mălaiu (meiŭ)	8	40
„	Mazăre	13	60
„	Linte	18	—
„	Fasole	10	20
„	Sĕmênță de in	25	—
„	Sĕmênță de cânepă	9	60
„	Cartofĭ	3	60
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	88
„	Carne de porc	—	96
„	Carne de berbece	—	64
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	50	—
„	Sĕu de vită topit	72	—

Bursa de Bucurescĭ

din 4 Iulie n. 1900.

Valorĭ	Do-bêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct.	92.¼
„ „ Impr. 1892	5 „	Ian.-Iul.	94 —
„ „ din 1893	5 „	„ „	94 —
„ „ 1894 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iulie	78 ½
„ „ Impr. de 50 mil.	4 „	„ „	89.½
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	80.½
„ „ Impr. de 45 m. 1891	4 „	„ „	80.½
„ „ Im. de 120 mil. 1894	4 „	„ „	80.½
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	79.½
Oblig. de Stat (Conv rurale)	6 „	Mai-Nov.	79.½
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	.—
Scrisurĭ fonciare rurale	5 „	Ian.-Iuli.	96 ⅝
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	78.⅜
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	86 —
„ „ „ Iașĭ	5 „	„ „	77.¾
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	50 v.	— —
Banca Națion. ult. div. 86.—	[illegible]00	într. v.	2530
Banca agricolă	500	150 v.	332.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	281.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	444.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	456 —
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	2[illegible]0	„ „	32.—
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	— —
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	— —
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse.	12	„ „	—.—

Scomptur ĭ:

Banca naț. a Rom.	8%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	9 „	Petersburg	6%
Casa de depunerĭ	12 „	Berlin	5½
Londra	3 „	Belgia	4%
Viena	4½	Elveția	5%

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Iulie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.18	Vênd.	19.22
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	19.—
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.26
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Cursul losurilor private

din 4 Iulie 1900.

	cump.	vinde
Basilica	13.—	14.—
Credit	385.—	388.—
Clary 40 fl. m.	129.75	130.75
Navig. pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	64.50	66 50
Krakau	71.—	72.—
Laibach	47.50	49.50
Buda	130.—	132.—
Palffy	132.—	133.50
Crucea roșie austriacă	41.50	42 50
„ „ ung.	20 —	21.—
„ „ ital.	—.—	—.—
Rudolf	63 50	65.50
Salm	175.25	177.25
Salzburg.	60 25	61.25
St. Genois	183.—	185.—
Stanislau	—.—	—.—
Trientine 4½% 100 m. c.	— —	—.—
„ 4% 50	—.—	—.—
Waldstein	—.—	—.—
„ de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 4 Iulie 1900.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme dela	până la
Grâu Bănățenesc	80	7.65	7.80
Grâu dela Tisa	80	7.65	7.75
Grâu de Pesta	80	7.50	7.65
Grâu de Alba regală	80	7.80	8.—
Grâu de Bácska	80	—.—	—.—
Grâu unguresc de nord	80	—.—	—.—
Grâu românesc	80	—.—	—.—

Seminţe vechĭ orĭ noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme dela	până la
Sĕcara		70—72	6.40	6.55
Orz	nutreț.	60—62	6.20	6.35
Orz	de rachiu	62—64	5.90	6.10
Orz	de bere	64—66	5.60	5.80
Ovĕs		55—60	5.—	5.30
Cucuruz	bănățĕn	75	—.—	—.—
Cucuruz	alt soiu	73	—.—	—.—
Cucuruz	„ „			
Hirișcă			5.—	5.30

Producte div.	Soiul	Cursul (Prețul per 100 de chilograme) dela	până
Săm. de trifoiŭ	Luțernă ungur.	—.—	—.—
„	„ transilvană	—.—	—.—
„	„ bănățĕnă	—.—	—.—
„	„ roșiă	—.—	—.—
Ulei de rapiță	rafinat duplu	— —	—.—
Ulei de in		—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta	54.—	54.50
„ „	dela țêră	—.—	—.—
Slanină	svêntată	46.50	47.—
Prune	din Bosnia	52.—	53.—
„		—.—	—.—
Lictar	Slavon și Serbia	18.—	18.50
„	din Serbia în s.	—.—	—.—
Nucĭ	slavon nou	—.—	—.—
Gogoșĭ	sêrbesc	—.—	—.—
„	din Ungaria	—.—	—.—
Miere	ungurescĭ	—.—	—.—
„	sêrbescĭ	—.—	—.—
Cêră	brut	—.—	—.—
Spirt	Drojdiuțe de s.	—.—	—.—

Nr. 1347—1900.

Escriere de licitație.

Comuna Sĕliște (Comitatul Sibiiu) escrie licitație pentru **darea** *în întreprindere a lucrărilor* **de regulare** la partea aceea a **riului**, ce trece prin comună.

Licitația se va ținé în 22 Iulie a. c. st. n. **la 10 óre** a. m. în cancelaria comunală.

Licitația e verbală, sĕ primesc însĕ până la óra licitației și oferte în scris.

Preliminariul lucrărilor e 36.274 coróne 54 filerĭ.

Vadiul pentru licitanțĭ, respective oferențĭ, se statoresce cu 5% a sumei preliminate.

Planul, preliminariul și condițiunile de licitare se pot vedé în cancelaria comunală în órele oficióse.

Sĕliște, în 4 Iulie 1900.

Primăria comunală:

Jordachie Roșca Căpitan, primar. *A. Hein,* notar.

3—3

Nr. **10058**—1900.

PUBLICAȚIUNE.

Pentru asigurarea lucrărilor în general de strade și curățirea canalurilor în cetatea și suburbiile orașului Brașov pe timpul **din 1 August 1900 până în 31 Iulie 1906, se va ține în 12 Iulie a. c. la 10 óre a. m.** în cancelaria oficiului economic **o pertractare de ofert în scris.**

Antreprenorii se învită cu acea atențiune, că petițiunile scrise, care au de a fi provĕdute cu un timbru de 1 corónă, sigilate, și cu un vadiu de 10% din suma pretinsă pentru un an, sĕ se înmanueze — cel mult până în 12 Iulie a. c. la 10 óre a. m. amploiatului, care este împuternicit cu pertractarea de ofert.

Se face atent — că petiții înmanuate după óra prescrisă (10 óre a. m.) nu se vor primi.

Antreprenorii pot sĕ se angajeze atât pe lucrul total, cât și numai pe o parte din lucrul pretins d. es. primirea curățirei a cetății sĕu numai a vre-unui sucurbiu d. e. a Brașovului-vechiŭ, a Scheiului sĕu a Blumănei.

După 3 anĭ și anume din 1 Ianuarie 1904 începênd — are comuna orașului dreptul, la cas, décă canalurile de sub pămênt s'ar fi reorganisat — a nimici contractul după o abdicere de o jumĕtate de an — cu antreprenorul, care se ocupă cu curățirea canalurilor și a stradelor.

Pe coverta ofertului are de a fi însemnat, că ce fel de lucru voesce antreprenorul de a primi.

Suma pentru acoperirea speselor privitóre la lucrările mai sus numite, are de a fi pronotată în ofert, atât cu cifre, cât și cu litere și au reflectanții sĕ declară prin subscriere propria, că posed tóte cunoscințele condițiunilor recerute, și că sĕ obligă ordinațiunilor prescrise.

Condițiunile mai de aprópe pentru primirea lucrărilor de curățire pentru tot orașul, cât și numai pentru o parte — se pot vedé până la ḑiua pertractării de ofert în decursul órelor de oficiu în biroul de economie al orașului, unde se pot eventual și decopia condițiunile.

Brașov, în 26 Iunie 1900.

1008.2—2. *Magistratul orășenesc.*

Se caută un Silvicultor,

posedând cunoscințe speciale, diploma unei școle de silvicultură a statului austro-ungar, precum și o practică îndelungată în profesiunea silviculturei dela stat sĕu comună.

A se adresa în **Bucurescĭ, Calea-Victoriei Nr. 167,** la Exelența Sa **G Gr. Cantacuzeno.** 7—10,988.

Nr. **10635**—1900.

Publicațiune

privitóre la predarea lucrărilor pentru curățirea canalurilor și a stradelor.

Se face prin acésta ulterior cunoscut și referitor la publicațiunea din 26 Iunie a. c. sub Nr. 10,058/900 privitor la predarea lucrărilor de canalisare și curățeniă a stradelor pentru cetate, cât și pentru cele 3 suburbii — a căror petractare este prescrisă pe ḑiua din 12 Iulie la 10 óre a. m. în biroul economic orășenesc, că lucrările acestea nu se predau pe timpul din 1 Aug. a. c. până în 31 Iulie 1906 — ci pe durata din 1 Septemvrie a. c. până în 31 Iulie 1906 — și anume din causă ca antreprenorii sĕ pótă fi în stare până la timpul prelungat de a-și procura uneltele recerute, cât și cară, buțĭ de stropit și cai.

Brașov, în 7 Iulie 1900.

Magistratul orășenesc.

Nr. 8260—1900.

Incunoștințare.

In puterea decisului luat de representanța comunală la 13 Iunie a. c. rugăm pe toțĭ concetățeniĭ, carĭ au de închiriat, pentru străinĭ **locuințe de vară** mobilate provĕḑute și cu așternut și serviciu, sĕ anunțe acésta la biroul comitetului pentru strĕinĭ.

In aretare sĕ se spună pe cât timp și cu ce preț doresc a da locuința în chiriă.

Brașov, în 25 Iunie 1900.

8,2—2. *Magistratul orășenesc.*

Óre de violină.

Olga Coulein Fogarascher

are onóre a aduce la cunoscința on. public, că **dela 15 August va începe**

Cursul pentru óre de Violină.

Inscrierĭ se primesc de pe acuma în grădina Schnell, Strada Rochus dela 8—11 óre.

Ca recomandațiă se face observarea, că instrucția urmézâ după același metod și cu același prețurĭ, cum a fost la D.-șóra Ella Hesshaimer. 1.2—3

De vênḑare

din mână liberă **casele cu dóuă fațade spre Strada Băilor nr. 28 și Strada Fântânei roșie nr. 13,** Brașov Scheiu.

Pentru informațiune a-se adresa tot a colo. (1—1)

Pentru **SESONUL** de Primăvară și Vară

1900 925.25—40

STOFE veritabile de Brün.

Un coupon de metri 3.10 lungime pentru un costum complet roc, pantaloni și giletcă costă numai

- **fl. 2.75, 3.70, 4.80 din stofă bună**
- fl. 6.— și 6.90 mai bună
- fl. 7.75 fină
- fl. 8.65 mai fină
- fl. 10.— forte fină

lână curată.

Un coupon pentru costum de salon **fl. 10.**— cum și **stofe** de pardiseurĭ, **Loden** pentru turistĭ, **Kamgarn** fin etc. etc. — Trimite cu prețurile fabricei renumita și cunoscută ca solidă și reela fabrică de postavurĭ

SIEGEL-IMHOF in BRÜNN.

— Mostre gratis și franco. Liferație conform mostri se garanteză. —

Avantagiile clienteli private, a comanda direct la firma de sus, sunt marĭ.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.